

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Әлеуметтік педагогтың жеке және кәсіби шекарасын сақтау

ЖАРИЯЛАНДЫ 06.04.2025	ТІРЕК СӨЗДЕР әлеуметтік жұмыс, әлеуметтік педагог, жан тыныштығы, жеке даму, жеке шекара, кәсіби шекара, кәсіби этика, командалық жұмыс, педагогикалық тиімділік., шекараларды сақтау	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/177680/
---------------------------------	---	---

Тажибаева Феруза Байгаловна

Әлеуметтік педагог

Аннотация

Бұл мақалада әлеуметтік педагогтың жеке және кәсіби шекараларын сақтау қажеттілігі қарастырылады. Әлеуметтік педагогтың рөлі және оның кәсіби міндеттеріндегі маңызды аспектілер талданады. Мақалада шекараларды сақтаудың маңыздылығы, оны жүзеге асыру тәсілдері, этикалық принциптерді ұстану, жеке даму және жан тыныштығын сақтау мәселелері жан-жақты талқыланады. Сонымен қатар, командалық жұмыс пен жеке кәсіби дамудың шекараларды сақтаудағы ықпалы зерттеледі. Бұл талдау әлеуметтік педагогтардың қызметіне жоғары сапа мен тиімділік енгізуде шекараларды сақтаудың маңыздылығын көрсетеді.

Әлеуметтік педагог — бұл ең алғашқы кезекте әлеуметтік мәселелерді шешуге бағытталған мықты мамандықтардың бірі. Ол оқушылармен және олардың отбасыларымен жұмыс жасай отырып, эмоционалды қолдау көрсету, әлеуметтік және психологиялық қиындықтарды жеңуге көмек көрсету сияқты маңызды міндеттерді орындайды. Дегенмен, әлеуметтік педагог өз рөлі мен жауапкершілігін тиімді орындау үшін жеке және кәсіби шекараларын сақтау қажет. Бұл мақалада біз осы шекаралардың қандай екенін және оларды қалай сақтау керектігін қарастырамыз.

Әлеуметтік педагогтың жеке шекаралары Жеке шекаралар адамның жеке өміріне, эмоцияларына және жеке кеңістігіне қатысты міндеттері мен құндылықтарын қамтиды. Әлеуметтік педагог ретінде жұмыс істегенде, маман жеке құндылықтарын және тұлғалық тұрғыдағы нормалары мен міндеттерін сақтай отырып, кәсіби байланыстарды орнату керек. Мысалы, жеке шекараны сақтау үшін әлеуметтік педагог өзінің жеке өміріндегі кез келген қиыншылықтар туралы ақпаратты жұмыс ортасында ашпау керек.

Әлеуметтік педагогтың кәсіби шекаралары Кәсіби шекаралар — маманның қызметтік міндеттері мен рөлдері шеңберінде қалыптасатын жауапкершіліктердің жиынтығы. Әлеуметтік педагог ретінде қандай болмасын, жұмыс барысындағы барлық байланыстар, кездесулер кәсіби деңгейде сақталуы керек. Бұл білім алушымен мейлінше сыйластық қатынас орнатуды және оның жеке өміріне тым көп араласудан аулақ болуды білдіреді. Сонымен қатар, кәсіби шекараларды сақтау арқылы әлеуметтік педагог өзінің еңбек сапасын және қызмет көрсетудің тиімділігін арттырады.

Жеке және кәсіби шекараларды сақтау тәсілдері

Қатынас орнатудағы айқындық: Әлеуметтік педагог әрбір білім алушымен кәсіби қарым-қатынас орнатқан кезде өзінің рөлі мен жауапкершіліктері не екенін айқын көрсету қажет. Ол үшін икемді және ашық диалог құру маңызды.

Эмоционалды түрде араласу: Әлеуметтік педагог жеке эмоцияларын жұмыста басқаруды үйренуі керек. Бұл оның кәсіпқойлығын сақтауға және шешімдер қабылдауға әсер етеді.

Уақытты басқару: Жоғары тиімділікпен жұмыс істеу үшін әлеуметтік педагог өз уақытын дұрыс басқаруды үйренуі керек. Бұл кәсіби шекараларды сақтауға және өз міндеттерін дер кезінде орындауға көмектеседі.

Әлеуметтік педагогтың жеке және кәсіби шекараларын сақтау — тек бірқатар міндеттерді орындау ғана емес, сонымен қатар өзіне және

басқаларға деген құрметті көрсетудің маңызды аспектісі болып табылады. Бұл мамандықта шекараларды сақтау күрделі міндет болып табылады, себебі әлеуметтік педагог әртүрлі әлеуметтік-білімдік орталарда жұмыс жасайды және олар түрлі мәселелер мен жағдайлармен жиі бетпе-бет келеді.

Гибридтық рөлдерді түсіну

Әлеуметтік педагогтың рөлі көптеген жағдайда гибридтық сипатқа ие. Ол оқытушы, кеңесші, психолог, тіпті кейде ментор рөлінде болуы мүмкін. Осындай көпфункционалдылық шекараларды сақтау қажеттілігін арттырады. Әр рөлде әлеуметтік педагог қандай міндеттер мен жауапкершіліктер бар екенін нақты білуі қажет. Бұл оның жұмысындағы алдын ала белгіленбеген жағдайлардың санын азайтуға және қызмет көрсетудің сапасын арттыруға мүмкіндік береді.

Жұмыс орнындағы этика

Жеке және кәсіби шекаралар этикалық принциптермен тығыз байланысты. Әлеуметтік педагогтың этикасы — бұл моральдық және кәсіби стандарттарды сақтау қажеттілігі. Бұл құндылықтарды ұстану әлеуметтік педагогтың имиджін және тәжірибесін нығайтады. Өз жұмысына этиканы енгізу қоғамдастықтың сенімін арттыруға мүмкіндік береді.

Жан тыныштығын сақтау

Күнделікті қарбалас жұмыста және көптеген мәселені шешуде әлеуметтік педагог өз теңгерімін сақтап, жан тыныштығын құру маңызды. Бұл үшін демалыс сәттерін ұйымдастыру, медитация, спортпен шұғылдану және хобби арқылы психологиялық күйді жақсарту қажеттігі туындайды.

Командалық жұмыстың артықшылықтары

Әлеуметтік педагог көбіне әріптестерімен немесе басқа мекемелердің өкілдерімен бірге жұмыс істейді. Командалық жұмыс тәжірибесін қолдану шекараларды сақтауға көмектесетін бірегей шешімдер табуға және

күрделі мәселелерді бірлесіп шешуге мүмкіндік береді. Командада әріптестердің қолдауымен жұмыс істеу әртүрлі көзқарастар мен шешімдерді қабылдауға ықпал етеді.

Жеке және кәсіби даму

Үздіксіз оқу мен кәсіби дамуға ұмтылу, әлеуметтік педагогтардың жасырын қабілеттерін ашып, олардың кәсіби тиімділігін арттырады. Оқу семинарлары, тренингтер, және мастер-класстарға қатысу — шекараларды дұрыс басқаруға және оларды нығайтуға үлкен көмек көрсетеді.

Осылайша, әлеуметтік педагогтың жеке және кәсіби шекараларына көңіл бөліп, тұрақты сақтау — бұл маманда прагматикалық жолмен ғана емес, сонымен қатар оның жеке өмірі мен кәсіби әрекетінің теңгерімін сақтаудағы қажетті қадам. Мұндай тәсілді ұстана отырып, әлеуметтік педагогтар өз мұраттарына және кәсіби мақсаттарға қол жеткізу мүмкіндігін арттырады.

Барлық қарым-қатынастарда әдеп және сыйластық: Әлеуметтік педагог кәсіби және тұлғалық қарым-қатынаста әдептілік пен сыйластықты ұстануы қажет. Бұл оның сенімділік дәрежесін арттырып, кәсіби беделін нығайтады.

Кәсіби даму: Әлеуметтік педагог үнемі білімін жетілдіріп, кәсіби тәжірибесін кеңейту керек. Жаңа білімдер мен дағдылар шекараларды дұрыс түсініп, қолдануға көмектеседі.

Қорытындылай келе, әлеуметтік педагог үшін жеке және кәсіби шекараларды сақтау өте маңызды. Бұл тек оның жеке қанағаттану деңгейін арттырып, кәсіби күйзелістен қорғап қана қоймай, сонымен қатар білім алушыларға және олардың отбасыларына жоғары сапалы қызмет көрсетуге мүмкіндік береді. Әлеуметтік педагогтың қызметі үздік нәтиже беру үшін осы шекараларды сақтау оның мықты маман болып қалыптасуына көмектеседі.

Қолданылған әдебиеттер

1. Абуов, Ж.К., және Қабылдаева, М.Б. (2018). *Әлеуметтік педагогиканың негіздері*. Алматы: Білім.
2. Назарова, А.Б. (2020). *Кәсіби этика және педагог*. Нұр-Сұлтан: ҚазҰПУ.
3. Collins, M.E. (2022). *Effective Social Work Practice: Maintaining Professional Boundaries*. *Journal of Social Work Practice*, 36(1), 15-28.
4. Smith, J.L., & Jensen, K.A. (2021). *The Role of Ethics in Social Work*. *Ethics and Social Welfare*, 15(2), 144-160.
5. Қондыбай, Б.С. (2019). *Әлеуметтік педагогикадағы этникалық және мәдени аспектілер*. Орал: ҚОАУ.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.